

Forhold, at jeg for en vis Narrække havde udleiet en Eiendom, der var i min Besiddelse, men at jeg, imedens Leieren havde den til Brug, kom til Erkjendelse af, at den Afgift, jeg havde paalagt ham som Leier, var noget høiere, end hvad han vel kunde svare deraf, naar han skulde staa sig ved at have Eiendommen. I et saadant Tilfælde vil det være et Billighedskrav til Eieren, som han vil fyldestgjøre, naar han har en human Tænkemaade og iøvrigt er istand dertil, at han siger til vedkommende Leier: Da jeg finder, at din Leie er for høj, vil jeg nedsætte den til en Sum, som jeg finder billig; men i dette Forhold er den simple og naturlige Tanke den, at Afgjørelsen finder Sted saaledes, at Eftergivelsen eller Nedsættelsen finder Sted for Fremtiden. Havde der været Spørgsmaal om et Retforhold, vilde de Betragtninger, som det ærede Medlem for Bornholm Amts 1ste Valgkreds gjorde gjældende, have deres fulde Gyldighed; men netop fordi man ikke, uden virkelig at krænke den sande Beskaffenhed af det Forhold, som her er tilstede, vil kunne indrømme Tilbagebetaling af, hvad der i det foregaaende Aar er erlagt og derved ligesom stemple det, som om Staten med Ret havde oppebaaret disse Afgifter, forekommer det mig nødvendigt at blive staaende ved en Eftergivelse for Fremtiden. Jeg tror, at det ærede Medlem ligesom ogsaa Thingets øvrige ærede Medlemmer saaledes klart ville se, hvad der her har bevæget mig. Det vil let ses, at den Sum, hvorom der er Tale, ikke kan være det Afgjørende i Sagen, men det er netop Grundtætningen, som jeg tror at burde hævde i nærværende Tilfælde, og af Hensyn dertil har jeg ikke kunnet gaa videre, end jeg har gjort i det andet Thing.

Rovod: Naar jeg maatte har kaldet Arvefæsteafgiften for en Skat, indrømmer jeg, at det var et usigtigt Udtryk, men det er da ialtfald en for høj Afgift. Sagen er den, at den høitærede Finantsminister og jeg staa paa et forskjelligt Stade, idet den høitærede Minister mener, at de Vedkommende havde deres fulde Frihed til at købe, medens vi Andre, der vide, hvorledes det i Virkeligheden

hænger sammen med denne fulde Frihed, ikke ganske have denne Opfattelse af Sagen. Paa den anden Side kan jeg naturligvis heller ikke være saa urimelig at kræve, at den høitærede Minister bestemt skal dele denne Opfattelse; men de Herrer ville kunne forstaa vor Opfattelse deraf, naar de høre, at Forholdet var det, at disse Folk i Tidens Løb havde opdyrket nogle saa Tønder Land Jord, medens der i Virkeligheden kun var tilstaaet dem Ret til paa Udmarksjorderne at opføre et lille Hus, hvortil de maatte have en lille Lod Jord uden nærmere Betegnelse af, hvor stor den maatte være. Nu mødte Kommissionen og sagde: Vil Du have saa og saamange Tønder Land af den raa Jord, som støder op til din opdyrkede Jordlob, kan Du faae den, men Du skal da ogsaa udrede denne Afgift; hvis ikke tage vi den Jord fra Dig, som Du eller dine Forfædre i Tidens Løb har opdyrket, og som Du nu har arvet eller maatte kjøbt i den Tilstand, hvori den nu er. Det var med denne Kniv paa Struben, at disse Folk — som man vel heller ikke tør tiltro stort Skarpsyn til at kunne overse Følgerne af Overenskomsten i hele dens Udstrækning — krøb til Korset og bøde sig for Kommissionens Trusel, som jeg gjerne kan kalde det. Lægges nu hertil, hvad der er oplyst i de Undersøgelser, som have havt Indvirkning paa den høitærede Minister og saaledes fremkaldt Lovforslaget, nemlig at man gif temmelig overfladisk tilværks med Boniteringen, idet man end ikke stak ned i Jorden, men undertiden gled let hen over den paa et Kjøretoi, tror jeg, at der heri maa have været Grund nok for mig til at opfatte den Frihed, hvorunder de Vedkommende overtog disse raa Jorder til Opdyrkning imod den derfor betingede Afgift som værende af en særegen Art, hvoraf jeg ikke vil ønske, at der i Danmark maa findes Egnende i andre Forhold. Det vilde dog som sagt være urimeligt af mig — og noget Saadant laa der heller ikke i mine Ord — om jeg vil rette nogenformhelt Befkyldning imod den høitærede Finantsminister herfor. Hvad jeg fremførte, sagde jeg kun for at give, om jeg saa maa sige, en Slags psykologisk Forklaring af min Opfattelse af disse Forhold, der er bygget paa